

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 132/25

mun. Chișinău

19 septembrie 2023

Inspectorul de integritate principal al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Cristina Prisacari, examinând materialele controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inițiat în privința dlui Ion Cazacu, director al IP Școala auxiliară internat din s. Popeasca, r-nul Ștefan Vodă, IDNP XXXXX, domiciliat în XXXXX, în temeiul art. 19 lit. b), lit. g) și art. 38 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*,

CONSTATĂ:

La data de 20.06.2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate (*în continuare Autoritatea*) a fost înregistrată sesizarea nr. 5404 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Ion Cazacu, director al IP Școala auxiliară internat din s. Popeasca, r-nul Ștefan Vodă, care la aceeași dată, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, cod numeric atribuit 202302250008.

Potrivit sesizării, dl Ion Cazacu, în exercitarea funcției de director al instituției publice ar fi admis încălcarea regimul juridic al conflictelor de interese prin emiterea actelor administrative în privința persoanelor apropiate, a dnei XXXXX în calitate de secretar, care deține și calitatea de persoană apropiată „soție” și a dnei XXXXX, în calitate de asistent medical, care în raport cu dl Ion Cazacu deține calitatea de persoană apropiată „cumnată”.

În corespundere cu prevederile art. 31 alin. (1) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* (în continuare Legea nr. 132/2016), în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prelabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.

În urma verificării sesizării sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut s-a stabilit că, sesizarea corespunde cerințelor legale stabilite la art. 75 alin. (1) din Codul administrativ.

Potrivit datelor din sistemul informațional e-Integritate s-a stabilit că, dl Ion Cazacu deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale în conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a*

intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016), prin exercitarea funcției de director al IP Școala auxiliară internat din s. Popeasca, r-nul Ștefan Vodă .

Conform materialelor atașate la sesizare, se confirmă faptul că, dl Ion Cazacu în calitate de director al Școlii auxiliare internat din s. Popeasca pe parcursul perioadei 2018-2022 a emis ordine cu privire la stabilirea caracterului specific inclusiv și în privința persoanelor apropiate soție” și „cumnată”. La acest aspect, inspectorul de integritate notează că, prin Hotărârile Guvernului nr. 1231/2018 *pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar* a fost aprobat Regulamentul cu privire la tipurile și modul de stabilire a sporurilor cu caracter specific, conform anexei nr. 4, unde s-au specificat funcțiile concrete pentru care se acordă sporurile, gradul de pericol/condițiile de activitate, mărimea concretă a procentului, precum și normele de acordare care se stabilesc prin actul normativ cu caracter intern al conducătorului autorității. Punctul 8 din prezentul regulament reglementează că, sporul cu caracter specific se acordă și pentru personalul din domeniul învățământului. Conform actelor atașate la sesizare, în lista nominală a angajaților care au beneficiat de sporuri cu caracter specific proporțional se regăsesc toți angajații instituției inclusiv soția și cumnata dlui Ion Cazacu. De menționat că, doar atunci când decizia administrativă nu respectă ”limitele”, ca exemplu, acordarea pentru sine sau pentru persoane apropiate a unui premiu bănesc în mărime mai mare decât celorlalți angajați, intervine depășirea atribuțiilor de serviciu/excesul de putere, motiv pentru care urmează a fi sesizate organele de resort, însă acesta nu poate fi perceput ca element constitutiv al unui conflict de interese real.

La etapa verificării prealabile a sesizării cât și în cadrul controlului, în temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20 alin. (1) lit. a)-d), art. 33 alin. (6) – (7) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate a consultat „*Registrului de Stat al Populației*”, unde a stabilit că dna XXXXX, este soția subiectului controlului astfel confirmându-se relațiile de persoane apropiate, în sensul definit de art. 2 al Legii nr. 133/2016. Respectiv, la data de 19.07.2023 prin Procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 107/25, în privința dlui Ion Cazacu, director al IP Școala auxiliară internat din s. Popeasca, r-nul Ștefan Vodă a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

La data de 20.07.2023, în adresa dlui Ion Cazacu a fost expediat demersul nr. 04-25/4779, prin care a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, precum și despre drepturile de care beneficiază în conformitate cu art. 32 din Legea 132/2016, în calitate de persoană supusă controlului. Avizul poștal nr. DS8010154336AS a confirmat recepționarea de către subiectul controlului a informației privind inițierea procedurii de control.

Inspectorul de integritate a solicitat și respectiv, a recepționat informații, acte, documente justificative relevante controlului efectuat și a stabilit că, dna XXXXX a fost angajată în calitate de asistent medical în această instituție din 16.10.1972, ulterior fiind încheiat doar Contractul individual de muncă nr. 31 din 01.09.2008 de către ex-directorul respectivei instituții.

În temeiul art. 37 alin. (5) din Legea 132/2016, în perioada 19.07.2020-19.07.2023, dl Ion Cazacu în calitate de angajator al instituției publice în privința persoanei apropiate „soție” a încheiat un act administrativ (Ordinul nr. 31-P din 11.09.2020 cu privire la angajarea dnei XXXXX prin cumul în funcția vacantă de bibliotecar pe perioadă determinată, pe 0,5 unități) și a încheiat un act juridic (Contractul individual de muncă nr.

02-3 din 01.09.2020 cu privire la angajarea dnei XXXXX prin cumul în calitate de bibliotecar pe perioadă determinată).

Reieșind din materialele acumulate în cadrul controlului s-a stabilit că dl Ion Cazacu în procesul exercitării atribuțiilor de serviciu, având interes personal ce rezultă din relațiile sale cu persoana apropiată „soție” a emis act administrativ și a încheiat direct act juridic în privința acesteia, ignorând prevederile legale de declarare și soluționare a conflictului de interese real.

Potrivit materialelor remise de către DGE Ștefan Vodă rezultă că la data de 04.03.2020 subiectul controlului a declarat conflictul de interese prin informarea organului ierarhic superior despre faptul angajării în instituția respectivă a dnei XXXXX și a dnei XXXXX care activează în cadrul acesteia din 15.10.1972. La rândul său, organul ierarhic superior la data de 05.03.2020 a remis opțiune de soluționare a conflictului de interese prin desemnarea unei persoane terțe, șefului de gospodărie din cadrul instituției responsabil de evidența timpului de muncă și perfectarea tabelului de pontaj în privința persoanelor apropiate. De menționat că conflictul de interese a fost declarat organului ierarhic superior după consumare.

În acest context, în vederea respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-25/6141 din 23.08.2023, inspectorul de integritate i-a solicitat subiectului controlului să-și prezinte punctul de vedere asupra admiterii conflictului de interese în exercitarea funcției director al IP Școala auxiliară internat din s. Popeasca în raport cu persoana apropiată.

La data de 05.09.2023, în cadrul Autorității a fost înregistrat cu nr. 8412 explicația subiectul controlului prin care comunică: *„...menționez faptul că anul de studii 2020-2021 a fost ultimul an când în IP Școala auxiliară internat din s. Popeasca, r-nul Ștefan Vodă mai învățau elevi. Din această cauză o parte din salariații școlii au început să caute locuri de muncă începând cu anul precedent astfel încât o parte din ei s-au angajat la grădinița de copii, alții în instituțiile de învățământ din satele apropiate. Astfel încât IP Școala auxiliară internat din s. Popeasca, r-nul Ștefan Vodă să rămână fără cadrele necesare pentru activitatea în regim normal. În aceste condiții directorul școlii a fost nevoit să se adreseze tuturor persoanelor disponibile să îndeplinească funcțiile vacante (inclusiv cadrelor pensionate). Totodată menționez faptul că din cauza lipsei doritorilor de a activa în școală în funcția de bibliotecar am fost nevoit să soluționez problema prin angajarea soției mele în funcția de bibliotecar prin cumul.*

Precizez faptul că anterior în calitate de director am prezentat DGE Ștefan Vodă o declarație în care am raportat despre conflictele de interese. Și mai mult, DGE a găsit soluții de demersul din 04.03.2020 sub nr. 01-30/132 din 05.03.2020 care a fost respectată de către administrația școlii. Menționez faptul că dna XXXXX a fost achitată în conformitate cu lista tarifară aprobată de organul ierarhic superior. ...”.

Analizând explicațiile dlui Ion Cazacu prin prisma cadrului legal și materialul probatoriu disponibil, inspectorul de integritate reține că argumentele nu pot fi reținute din considerentul că subiectul declarării avea obligația să se conformeze prevederilor art. 12 alin. (4) și (5) din Legea nr. 133/2016. Mai mult decât atât, reglementările cu privire la conflictele de interese impune o obligație de a declara în termen și de a soluționa corespunzător conflictul de interese real în care se află subiectul declarării, obligație care, nu are drept scop îngrădirea, interzicerea sau limitarea dreptului persoanei în speță „soție” la o activitate în cadrul Școlii auxiliare internat din s. Popeasca, însă acțiunile întreprinse de către subiectul declarării nu trebuie să contravină prevederilor legale stabilite expres de legiuitor. Or,

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

implicarea în procesul de luare a deciziilor, de emitere a actului administrativ și juridic enunțate supra, atrag după sine consumarea conflictului de interese.

În sensul definit la art. 2 din Legea nr. 133/2016:

conflictul de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu prevederile art. 12 alin. (4), (5) al aceluiași act normativ rezultă că, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

- să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de **3** zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;

- să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În context, dl Ion Cazacu a avut obligația să informeze organul ierarhic superior, la caz DGE Ștefan Vodă despre situația de conflict de interese real în care s-a aflat, imediat, dar nu mai târziu de **3** zile de la data constatării, precum și obligația să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită acte administrative și să nu încheie acte juridice până la primirea opțiunii de soluționare a conflictului de interese.

Conform art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr. 0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor de declarare și soluționare.

Art. 14 alin. (3) al aceluiași act normativ stabilește că, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

În contextul celor expuse supra, urmare a examinării în ansamblu a tuturor circumstanțelor de fapt constatate în baza materialelor acumulate, având în vedere cadrul legal pertinent ce guvernează speța, inspectorul de integritate constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Ion Cazacu manifestat prin emiterea actului administrativ și încheierea directă a actului juridic cu persoana apropiată prin ce a admis consumarea conflictelor de interese în sensul art. 12 alin. (10) din Legea 133/2016.

Urmare a celor constatate, potrivit prevederilor **art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016**, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Prin prisma **art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016**, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Sub aspect procedural, în conformitate cu prevederile **art. 39 alin. (1) din Legea nr. 132/2016**, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese inspectorul de integritate:

- a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;
- b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru aceasta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Consecutiv, potrivit **art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016**, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Din informațiile disponibile, în baza probatoriului administrat, inspectorul de integritate atestă că, subiectul controlului vizat nu a avut abateri similare anterior pe domeniul de competență al Autorității Naționale de Integritate. Succesiv, la etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectorul de integritate nu consideră oportun de a solicita încetarea raporturilor de muncă și aplicarea interdicției de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică subiectului vizat.

În baza celor expuse, exercitând dreptul discreționar în conformitate cu prevederile art. 19, art. 20 și art. 35-39 din Legea nr. 132/2016, art. 12, 14 și 23 din Legea nr. 133/2016, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Ion Cazacu, director al IP Școala auxiliară internat din s. Popeasca, r-nul Ștefan Vodă, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese real și admiterea conflictului de interese consumat în cazul semnării actului administrativ și încheierii directe a actului juridic în privința persoanei apropiate „soție” în circumstanțele descrise în prezentul Act.

2. Se aduce la cunoștința dlui Ion Cazacu actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4. În condițiile art. 36 alin. (1) din Legea 132/2016, Actul de constatare poate fi contestat în aceleași condiții de către autorul sesizării.

**Inspector de integritate principal
al Inspectoratului de Integritate**

Cristina Prisacari